

Доречно додати, що в США протягом декількох десятиріч років українська діаспора у м. Вашингтоні, в межах Національного молитовного сніданку, проводить «Український молитовний сніданок», гостями котрого є представники політичної еліти України, послы, представники громадських, фінансових кіл України, США та інших країн світу. Організаторами такого дійства стали американські політики та бізнесмени українського походження, котрі розуміють важливість підтримування такої багатолітньої традиції задля встановлення порозуміння та поглиблення відносин між представниками різних держав [5].

Таким чином, молитовні сніданки є дієвий та впливовий чинник для об'єднання різних політичних сил навколо Святого Письма і духовних істин заради позитивних змін в державі. Адже одвічні біблійні цінності потрібні кожній людині, а особливо лідерам і управлінцям для мудрого керівництва та ефективної праці.

Література:

1. Великович Л. И. Религия и церковь в США. М.: Наука, 1978. 144 с.
2. 65 Національний молитовний сніданок. <http://www.bukovynski.com/65-natsionalniy-molotovniy-snidanok/> (дата звернення 23 квітня 2021 р.)
3. Романова О. Релігійний фактор у політичному просторі США. *Політичний менеджмент*. 2004. № 5. С. 107 – 113.
4. Религия в политической жизни США (70-е – начало 80-х годов). / Отв. ред.: Замошкин Ю.А., Фурман Д. Е. Москва: Наука, 1985. 224 с.
5. Щорічний «Український молитовний сніданок». *Міст*. 2012. 9 лютого.

Леся КОСТЮК

кандидат історичних наук, доцент

Наталія БОГАЙЧУК

лаборант кафедри,

Тернопільський національний педагогічний університет

імені Володимира Гнатюка

м. Тернопіль, Україна

ВПЛИВ ХРИСТІЯНСТВА НА ФОРМУВАННЯ СІМЕЙНИХ ЦІННОСТЕЙ В СУЧАСНОМУ УКРАЇНСЬКОМУ СУСПІЛЬСТВІ

Після здобуття Україною незалежності відбулися певні трансформації у сфері сімейно-шлюбних відносин. Це пов'язано із відродженням духовно-історичної спадщини, національних традицій, котрі лежать в

основі формування культурних, політичних та релігійних цінностей. Саме християнсько-ціннісна проблематика залишається актуальною до сьогодні, оскільки релігійні цінності перебуваючи у постійному процесі розвитку, зазнають трансформацій і тим самим здійснюють вплив на сім'ю, як первинний та основний осередок суспільства [2].

Відповідно до цього, сім'я – це унікальний соціальний інститут, першооснова духовного, економічного та соціального розвитку суспільства. Вона пов'язана із усіма сферами життєдіяльності людини та охоплює всі рівні соціальної практики: від особистісного – до державного, від матеріального – до духовного та розглядається як певний абсолют [5, с. 80]. Також сім'я виступає початковою формою групового життя людей, в котрій відбувається формування особистості. Одночасно, стан сім'ї відображає ситуацію в державі і є певним чинником формування суспільних відносин, котрі показують усі недоліки не тільки окремого індивіда, але і колективу та суспільства загалом.

Зауважимо, що сучасний інститут сім'ї переживає певну кризу. Свідченням цього є низка ознак: збільшення кількості розлучень, абортів; зниження рівня народжуваності; збільшення кількості дітей, котрі народилися не в шлюбі; зростання кількості неповних сімей. Також частим явищем сьогодні стала дитяча безпритульність, з'являється велика кількість дітей-сиріт, дітей, котрі позбавлені батьківського піклування. Згідно з даними соціологічних досліджень, котрі були проведені в 2015 р., на 295 тис. укладених шлюбів в Україні припадає 130,7 тис. розлучень. Тобто розлучаються 44,3% подружніх пар. Якщо враховувати той факт, що розпадаються і цивільні шлюби, то рівень розлучень в Україні, за даними дослідників, становить 61%. На думку соціологів, пік розлучень припадає на перші три роки спільного життя [4]. Таким чином, наша країна посідає одне з перших місць за показником розлучень в Європі.

Одночасно на кризу сімейного життя впливає не тільки зміна ціннісних пріоритетів, світогляд молодих людей, але і занепад сімейних цінностей, котрі виступають фундаментом існування родинних відносин. Під поняттям сімейні цінності необхідно розуміти не тільки взаємовідносини, але і такі чесноти як: любов, повага, взаєморозуміння, вірність, терпеливість, співчуття, чесність, довіра тощо. За збереження сімейних цінностей в більшій мірі дбає християнська церква, бо розглядає сім'ю як основну ланку [3].

На сьогодні Україна вважається поліконфесійною державою. За статистикою 67,9% її громадян вважають себе віруючими. При цьому більшість із них є православними – 62,3%. Виходячи з цього можна

вважати, що вони готові жити відповідно норм та приписів релігійного віровчення, у тому числі й тими, що регламентують формування сім'ї, сімейних відносин. Вплив релігії на сім'ю та суспільство загалом відбувається за допомогою релігійних організацій, де кожна конфесія має свої особливості.

У зв'язку з тим, православна Церква в Україні вважає своїм обов'язком сприяти подоланню негативних проявів та процесів у сімейній сфері, бо через сім'я та жінку відбувається формування християнських цінностей та передача їх наступним поколінням. Тому нею взято курс на розробку системи норм православної моралі, котрі регламентують шлюбно-статеві відносини та дітонародження. На сьогоднішній день православна церква намагається зберегти контроль над сімейними відносинами [4].

Аналогічних думок щодо сімейних цінностей та шлюбу дотримується і католицька церква. Більше того, протягом багатьох століть залишає незмінними свої погляди щодо традиційних християнських цінностей. Так, для їх популяризації нею проводяться конгреси родин, конференції, круглі столи, котрі побудовані на принципах любові, вірності між чоловіком та жінкою [4].

Протестантській течії навпаки позбавляють шлюб характеру таїнства. Більшої уваги в їх віровченнях приділяється сім'ї як «домашні церкви», котру трактують як союз Бога та подружжя. Також сім'я на їх думку становить основу суспільства і через неї згідно із протестантською етикою можна догодити Богові [4].

Таким чином, сьогодні християнська Церква орієнтована на збереження традиційної моделі сім'ї та подолання кризи у сімейно-шлюбних відносин, тому вплив християнських цінностей поширюється на різні площини функціонування сучасної української сім'ї. Намагаючись пристосуватися до сучасних умов та викликів Церква дотримується позицій традиціоналізму у поглядах на сферу сімейно-шлюбних відносин. Зміцнення сімейних цінностей залишається пріоритетним завданням християнської Церкви.

Література:

1. Гавеля О. Р. Цінності української християнської молоді початку XXI століття: релігієзнавчий аналіз. Дис. канд. філос. наук : 09.00.11 Київ, 2020. 215 с.
2. Левик Б. Християнська мораль у сучасному українському суспільстві. *Україна: культурна спадщина, національна свідомість, державність*. 2010. № 19. С. 117–121.

3. Пирог Г. В. Християнські цінності у сучасному українському суспільстві. *Науковий вісник Чернівецького Університету: зб. наук. праць*. Чернівці, 2004. Вип. 203–204 : Філософія. С. 22 – 26.
4. Маскевич О. Л. Соціальна значущість християнських цінностей у функціонуванні сучасної української сім'ї. Дис. канд. філос. наук : 09.00.11. Київ, 2017. 198 с.
5. Фатхутдінова І. Роль української жінки в сім'ї та суспільстві. *Науковий вісник. Серія «Філософія»*. 2015. № 45. С. 62 – 84.

Володимир ЦВІРКУН

*кандидат філософських наук, незалежний дослідник
м. Київ, Україна*

ГЕНЕРАЦІЙНА ЦІННІСТЬ ІСТОРИЧНИХ ТИПІВ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ У КОНТЕКСТІ СУЧАСНИХ ГЛОБАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ

Заявлена тема передбачає вирішення декількох питань, а саме:

- 1) виявити часову спадкоємність національних культурних надбань;
- 2) здійснити філософський аналіз того, які саме культурні типи мали місце в історії нації та які їхні архетипи збереглися до сьогодні;
- 3) дослідити, яким чином ці культурні реквізити минулого впливають на розвиток сучасної культури українського суспільства;
- 4) вияснити, чого слід очікувати українській культурі в умовах сучасної глобалізації;
- 5) усвідомити спроможність вітчизняної культури витримати глобальні виклики, не втрачаючи власної ідентичності;
- 6) осягнути наскільки українська культура конкурентоздатна існувати серед інших культур;
- 7) простежити перспективи подальшого розвитку нашої культури.

По-перше, культурна генерація безпосередньо пов'язана із тим, як її творці та носії життєдіють у просторово-часовому континуумі рідної землі, передаючи культурні цінності у спадок від покоління до покоління. У цьому процесі часто приходиться чинити супротив зазіханням недоброзичливих етнічних сусідів. На жаль, зараз ми, українська нація та й усе громадянське суспільство України переконалися у складності гемайншафтних стосунків. Виявляється, що гарні декларації про братерство, дружбу народів і тому подібне можуть реально постати не тільки як недружелюбні, але й явно ворожі, злочинні дії, як справжня гібридна війна. Ворог, ким би він не був, завжди прагне зганьбити, вкрасти, знищити. Його дії стосуються не тільки території сусіда, як от